

Hoe onafhankelijk kunnen voetbaljournalisten zijn die dag in, dag uit dezelfde club volgen? NOS-journaliste **Eline de Zeeuw** (26) onderzocht het voor haar masterscriptie Journalistiek en won er in 2017 de Afstudeerprijs Villamedia mee.

BERT PLATZER

JAN KANNING

WWW.RUG.NL/LIBRARY/SCRIPTIE-DE-ZEEUW

De spagaat van de clubwatcher

Toen Feyenoord-watcher Martijn Krabbendam van Voetbal International werd geboycot door de spelers en leiding van Feyenoord, verwonderde Eline de Zeeuw zich. Over de macht van de club en over de spagaat van de clubwatcher, de journalist die de club zeven dagen per week volgt en afhankelijk is van de informatie die er vandaan komt. De Zeeuw: 'Hoe kritisch en onafhankelijk kun je zijn als je ook de toegang tot je bronnen moet behouden?'

Rituele dans

Voor haar scriptie, Clubwatchers, vooral niet te kritisch? Onafhankelijkheid in de voetbaljournalistiek, interviewde De Zeeuw, zeventien clubwatchers. 'Dat waren zowel sportjournalisten die voor regionale kranten FC Groningen of NEC volgen, als van bijvoorbeeld De Telegraaf die over Ajax schrijven.' Dat ze daarmee de Afstudeerprijs Villamedia won, kwam als een verrassing. 'Op aanraden van mijn scriptiebegeleider had ik me aangemeld. Een half jaar later kreeg ik op een zaterdagavond opeens een telefoontje dat ik die prijs gewonnen had. Dat is natuurlijk een hele eer en erg leuk.'

De Zeeuw vergelijkt de voetbalclubs met politiek Den Haag, waar journalisten in een rituele dans met politici zijn verwickeld om informatie los te krijgen. 'Als een journalist kritisch is over een politicus, kan die de volgende keer natuurlijk besluiten geen informatie meer te geven. Bij clubwatchers zie je hetzelfde. Een wat minder gespecialiseerde journalist kan de volgende

keer iemand anders bellen als ze iemand voor het hoofd stoten, maar voor clubwatchers zijn de opties veel beperkter. Dat geldt ook voor andere journalistieke ecosystemen, zoals de literaire wereld of het Nederlands elftal.'

Te amicaal

Behalve tegenwerking door clubs is ook een te amicale opstelling een risico. Zoals voetballer Wesley Sneijder die op het WK in 2010 tijdens een interview na de gewonnen halve finale op schoot ging zitten bij Jack van Gelder – letterlijk dus –, die dat bepaald geen probleem leek te vinden. De Zeeuw: 'Toen werd de grens tussen kritische journalist en fan wel heel vaag.'

De sportjournalisten die De Zeeuw sprak, bleken niet gediend van dergelijk amicaal gedrag. 'Eén clubwatcher vertelde over een directeur die altijd de mixed zone in liep als de club had gewonnen en de journalisten op de schouders

sloeg. Toen heeft die clubwatcher de directeur gevraagd of hij dat wilde laten, omdat hij niet bij de inboedel wilde horen en kritisch wilde kunnen schrijven.' Het is een anekdote die meteen het vooroordeel ontkracht dat clubwatchers fan zouden zijn van de club die ze volgen. 'Eigenlijk zeiden ze allemaal dat de empathie voor de club juist veel minder werd toen ze clubwatcher werden, omdat ze dan tegen alle obstakels bij de club aanlopen als ze kritisch zijn.'

Buitenlandredactie NOS

Inmiddels werkt De Zeeuw bij de buitenlandredactie van de NOS. 'Het buitenland heeft me altijd getrokken. Ik heb een grote fascinatie voor Amerika, waar ik stage heb gelopen bij Bureau Washington van de NOS.' Dat klinkt alsof een baan als buitenlandcorrespondent geknipt voor haar zou zijn? 'Ja, dat is wel een droom.'

Wellicht kan de sportjournalistiek iets leren van buitenlandcorrespondenten, die van de NOS elke vijf tot zeven jaar van standplaats moeten wisselen, om te voorkomen dat ze zich te veel vereenzelvigen met 'hun' land. Is dat een goed idee voor clubwatchers? Zeker, vindt De Zeeuw. 'Maar clubwatchers hebben wel tijd nodig om een netwerk op te bouwen. Sommigen vertelden dat wanneer een bepaalde speler doorbrak, ze er profijt van hadden dat ze jaren eerder, tijdens wedstrijden van de F'jes, al met de ouders hadden gepraat.'

'I HAVE NOT FAILED. I'VE JUST FOUND 10,000 WAYS THAT WON'T WORK' (THOMAS A. EDISON)

STELLING YOSHITA BHIDE MEDISCHE WETENSCHAPPEN